

ΤΟΥ κ. ΧΑΡΗ ΣΤΑΜ.

ΦΛΩΡΑ ΜΠΙΡΙΑΛΛΑΝΤΗ

(ΑΛΗΘΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ)

(Συνέχεια έκ του προηγούμενου)

Μετά τὸ γεύμα, ἐβγήκαμε κι' ἐπήραμε τὸν καφέ στὴ βεράντα.

Ὁ Ἀρτέμις φαινόταν ξεχαιρτικὰ εὐχαριστημένος. Ἦταν βέβαιος πὼς ὅλα εἶχαν κανονιστῆ πεῖα καὶ πὼς τὸν περίμενα μ' ἀνοιχτὴ ἀγκαλιά, ἀρκεῖ νὰ ἐξεδήλωνε τὴν ἐπιθυμία νὰ ἀπολαύσῃ τὰ χάδια μου.

Ὅλη αὐτὴ ἡ κατάσταση καὶ πρὸ πάντων ἡ χαρὰ του, μ' ἐνοχλοῦσε ἐξαιρετικὰ. Εὐτυχῶς εἶχε δουλειὰς στὴν Ἀθήνα, ὅπως εἶπε, κι' ἔφυγε ἔνωρίς. Ἐμείνα ἔτσι μόνη μου, μὲ τὴ μητέρα μου.

—Καλύτερα ποῦρθεν ἔτσι τὰ πράγματα, εἶπε ἡ μητέρα μου, ἀναστενάζοντας μ' ἀνακούφισι.

—Τί ἔννοεῖς, μαμᾶ ; τὴ ρώτησα.

—Θέλω νὰ πῶ, παιδί μου, ὅτι μ' εὐχαριστεῖ καὶ μὲ ἡσυχάζει τὸ γεγονός ὅτι θὰ κατέβῃς στὴν Ἀθήνα. Θὰ εἶσαι κοντὰ μας πειά, θὰ βλεπόμεσται... Δὲν θάσαι μόνη κι' ἔρημη σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν ἔρημια.

Ἄναστεναῖσα καὶ χαμογέλασα πικρά, χωρὶς ν' ἀπαντήσω.

Ἡ μητέρα μου, ποῦ το βλέμμα της καρφωμένο ἀπάνω μου, εἶδε τὸ λυπημένο χαμόγελό μου καὶ μοῦ εἶπε :

—Γιατί, Φλώρα ; Δὲν εἶσαι εὐχαριστημένη, κόρη μου ;

Τὴν κῦτταξα στὰ μάτια καὶ δὲν κρατήθηκα πειά.

—Ὄχι, μαμᾶ, τὴς ἀπάντησα, δὲν εἶμαι εὐχαριστημένη.

—Ἔστο, παιδί μου, τὸ καταλαθαῖναι καὶ σὲ δικαίωνα. Καμὲ ὡστόσο ὑπομονή...

—Δὲν μπορῶ! Δὲν μπορῶ πειά!

—Εἶσαι ἐκνευρισμένη, Φλώρα. Ἦσυχασε. Καὶ νὰ δῆς πού ὅλα θὰ πᾶνε καλά. Ὁ Ἀρτέμις σ' ἀγαπᾶ τόσο! Σοῦ φέρνεται τόσο τρυφερά!

—Αὐτὸ λοιπὸν εἶν' ἐκεῖνο πού μ' ἐκνευρίζει, πού με σκοτῶνει. Τὸ ὅτι μ' ἀγαπᾶ, τὸ ὅτι μοῦ φέρνεται τρυφερά...

—Μὴ λές τέτοια λόγια, Φλώρα! Μὴ μιλάς ἔτσι γιὰ τὸν ἄνθρωπο αὐτόν, πού—καλὸς ἢ κακὸς—εἶνε πειά ὁ ἄνδρας σου.

—Ἐγὼ ὅμως δὲν τὸν ἀγαπῶ!

—Ἔστο, παιδί μου, Φλώρα.

Δὲν τὸν ἀγαπᾶς τώρα, θὰ τὸν συμπάθησῃς ὁμῶς ἀργότερα.

—Ποτέ! Ἀκοῦς, μαμᾶ ; Ποτέ!

—Φλώρα, κόρη μου, εἶν' ἀργὰ πειά, καὶ τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ. Εἶσαι γυναῖκα τοῦ Ἀρτέμι. Γιατί λοιπὸν καὶ σὺ στενοχωρεῖσαι καὶ τοὺς ἄλλους πικραίνεις μὲ τὰ λόγια σου ;

—Γιατί ἔχω πάρει τὴν ἀπόφασί μου.

—Τὴν ἀπόφασί σου ;

—Ναί, μαμᾶ, τὴν ἀπόφασί μου.

—Δὲν σὲ καταλαθαῖναι, παιδί μου.

—Θὰ μὲ καταλάθῃς, ἀρκεῖ νὰ θελήσῃς νὰ μ' ἀκούσῃς.

Ἡ μητέρα μου στῆριξε ἀπάνω μου τὰ μάτια της ἐντρομη. Τὰ λόγια μου τὴν εἶχαν ἀνησυχήσει.

Τὴ λυπήθηκα, μὰ ἔπρεπε νὰ τελεωῖν ἡ ἱστορία αὐτή.

—Λέγε, παιδί μου, σ' ἀκούω, μοῦ εἶπε, βλέποντάς με νὲ δισταζώ, γιὰ μὲν σιγμῆ.

—Ἀκουσε, μαμᾶ, τὴς εἶπα, καὶ θὰ μὲ δικαιολογήσῃς, ἀν μ' ἀγαπᾶς.

—Ἀμφισβᾶλλεις γιὰ τὴν ἀγάπη μου, Φλώρα ;

—Ὄχι, δὲν ἀμφισβᾶλλω καθόλου. Μὰ πρέπει νὰ μὲ καταλάβῃς, μαμᾶ. Δὲν τὸν ἀγαπῶ τὸν

ἄνθρωπο αὐτόν. Δὲν τὸν ἀγάπησα ποτέ.

—Κι' ὁμως τὸν παντρεύτηκες, Φλώρα μου.

—Ναί, τὸν παντρεύτηκα. Μὰ τὸ ἔκαμα γιὰ νὰ σώσω τὸν πατέρα, ἀπ' τὴν καταστροφή. Τώρα ὁμως...

—Τώρα ;

Ἡ μητέρα μου ἀγωνιοῦσε, μὰ δὲν ἐδίστασα πλέον.

—Τώρα, συνέχισα, θέλω νὰ λυτρωθῶ, θέλω νὰ γλυτώσω ἀπ' τὴ σκλαβιά αὐτή. Θέλω νὰ φύγω ἀπὸ κοντὰ του καὶ θὰ φύγω!

—Παιδί μου, τί λόγια εἶν' αὐτὰ πού λές! Ἄν τὸ κάμεις αὐτό, ὁ Ἀρτέμις θὰ νομίσῃ, καὶ πολὺ δίκαια, πὼς τὸν ἀπατήσαμε.

—Μοῦ εἶν' ἀδιάφορο. Δὲν μπορῶ νὰ ζήσω πειά κοντὰ του. Θέλετε νὰ τρελλαθῶ ἀπ' τὴν ἀπελπισία μου ;

Ἡ μητέρα μου εἶχε σκύβει τὸ κεφάλι της καὶ δὲν μιλοῦσε.

Ἡ λύπη της ἦταν μεγάλη.

Πλησίασα κοντὰ της καὶ προσπάθησα νὰ τὴν καθησυχάσω.

—Ἔνε τρομερό... τρομερό!... ψιθύριζε, μὲ πτυγμένη φωνή.

—Μὴν κάνεις ἔτσι, μαμᾶ, τὴς εἶπα. Ἄν ὁ Ἀρτέμις μ' ἀγαπᾶ πραγματικὰ, δὲν θὰ θυμῶσῃ μαζί μου, θὰ μοῦ δώσῃ πρόθυμα τὴν ἐλευθερία μου.

—Φλώρα... Φλώρα, ψιθύρισε ἡ μητέρα μου, κουνώντας τὸ κεφάλι της, σκέπτεσαι σὰν μικρὸ παιδί. Δὲν σκέπτεσαι σωστὰ. Δὲν λαμβάνεις ὅτ' ὄντιν σου τὸν κόσμο. Τί θὰ πῇ ὁ κόσμος γιὰ δὲλ' αὐτὰ ;

—Θὰ βροῦν τὴν πράξι μου δίκαιη καὶ λογική.

—Κι' ὁ Ἀρτέμις ; Ξεχνᾶς πὼς σ' ἀγαπᾶ ; Ξεχνᾶς πὼς σ' ἐκαμῆ, τὸ ἔκαμα πρὸς χάριν σου, γιὰ τὴν ἀγάπη σου ; Ἄν σ' ἀγαπᾶ, καὶ σ' ἀγαπᾶ ἀσφαλῶς, πὼς θὰ σ' ἀφήσῃ νὰ φύγῃς ἀπὸ κοντὰ του ; Κι' ἂν δὲν σ' ἀγαπᾶ, πὼς θὰ δικαιολογήσῃ τὴν στάσι σου καὶ δὲν θὰ θυμῶσῃ καὶ δὲν θὰ ἐξαγριωθῇ ;

—Ἰσως νὰ ἔξῃς δίκιη, μαμᾶ, ἀλλὰ δὲν μπορῶ ν' ἀνεχθῶ πειά αὐτὴ τὴν κατάσταση. Δὲν μπορῶ νὰ ζῶ μ' ἕναν ἄνθρωπο, τὸν ὁποῖο μισῶ, κατὰ βάθος, καὶ μὲ τὸν ὁποῖο δὲν μὲ συνδέει τίποτε. Δὲν μπορῶ νὰ δώσω στὸν ἄνθρωπο αὐτόν οὔτε τὴν καρδιά μου, οὔτε τὸ σῶμα μου. Μ' ἔννοεῖς ;

Ἡ μητέρα μου στύλωσε ἀπάνω τὸ λυπημένο τὴν βλέμμα, μὲ κῦτταζε καλὰ-καλὰ καὶ τὸνίζοντας κάθε της λέξι, μοῦ εἶπε :

—Φλώρα, θὰ σοῦ κάμω μιά ἐρώτησι.

—Σ' ἀκούω, μαμᾶ.

—Θέλω νὰ σοῦ πῆς τὴν ἀλήθεια.

—Δὲν σοῦ εἶπα ποτέ ψέμματα.

—Πές μου...

—Λέγε, μαμᾶ, γιατί δισταζεῖς ;

—Πές μου, μήπως ἀγαπᾶς κανέναν ἄλλο ;

Περίμενα τὴν ἐρώτησι αὐτή, τὴν εἶχα μαντέπει κι' ὁμως κατὰ λάσθα ὅτι τὰ μάγουλά μου κοκκίνισαν.

Ἡ μητέρα μου μὲ κῦτταζε ἐπιμονα.

—Λοιπὸν ; μὲ ξαναρώτησε.

Μποροῦσα νὰ τὴς ἀπαντήσω μ' ἕνα ξερό καὶ κατηγορηματικὸ ὄχι. Μὰ δὲν τὸ ἔκαμα ὡστόσο.

—Δὲν ἤθελα νὰ τὴς πῶ ψέμματα.

—Λοιπὸν, παιδί μου ;

—Ναί, μαμᾶ, τὴς εἶπα μὲ θάρρος. Ἀγαπῶ ἄλλον.

Ἡ μητέρα μου κούνησε τὸ κεφάλι της ἀπελπισμένα. Κι' ἔπειτα, σηκώοντας τὰ μάτια της ψηλά, ψιθύρισε :

—Θεέ μου!.. Θεέ μου!.. Φτώ-

—Ποτέ ! Ἀκοῦς, μαμᾶ ; Ποτέ !..

χό μου παιδί, τί θά γίνουμε τώρα ;

Ζήτησα νά τήν καθουώσω καί πάλι, μα στάθηκε άδύνατο. Ήταν πολύ παραγμένη, άπελπισμένη, έντρομη. Καί πάνω στό ζέσπασμα τής λύπης καί τού πόνου της, μου έπτε αυστηρά :

—Είμαι μητέρα σου, σ' αγαπώ, μα δέν μπορώ νά σε δικαιολογήσω, κόρη μου. Δέν έπρεπε νά δεχτής νά παντρευτής τόν 'Αρτέμη, άφού είχες δοσμένη τήν καρδιά σου.

—Μή μ' άδικήσω, μαμά, τής άποκριθήκα, ένώ τά μάτια μου βούρκωναν. Μή μ' άδικής, σέ παρακαλώ. Τά λόγια σου με πληγώνουν. Όταν ο 'Αρτέμης ζήτησε τó χέρι μου άπ' τόν πατέρα, ή καρδιά μου ήταν έλευθερη.

—'Ελευθερή!

—Ναι, μαμά.

—'Ωστε ;... 'Ωστε έδωσες τήν καρδιά σου σ' έναν άλλον, ά μέσως ύστερα άπ' τó γάμο σου!..

Η παρατήρησή της αύτή ήταν λογική καί δίκαιη. Αυτό δέν τó είχα σκεφθή πράγματι. Καί δέν είχα τί ν' άπαντήσω. Ή γλώσσα μου είχε δεθί.

—Τί έκαμες, παιδί μου! συνέχισε ή μητέρα μου. Γιατί νά τó κάμεις αύτό ; Καί τώρα ; Τί θά γίνη τώρα ;

Δυστυχώς δέν μπορούσα νά της άνοιξω περισσότερο τήν καρδιά μου. Δέν μπορούσα νά έξηγήσω τί είχα συμβεί. Δέν τολμούσα ούτε ν' αναφέρω τó όνομα τού Λεάνδρου.

Η δύστυχη μητέρα μου είχε σκύψει τó κεφάλι της, ανάμεσα στό χέρι της κι' έκλαιγε. Τó κλάμα της αύτό με σπάρταζε. Τά δάκρυα ποχυνε, πέφτανε σάν αναλυμένο μολύβι πάνω στην καρδιά μου. Τί έπρεπε νά κάμω ; Τί έπρεπε νά τής πώ ;

—'Ετρεξα κοντά της, γονάτισα έμπρός της, πήρα τά χέρια της μέσά στό δικά μου καί φιλώντάς τα, με τά μάτια γεμάτα δάκρυα, τής είπα :

—Μαμά, καλή μου μαμά, σέ παρακαλώ, σέ ικετεύω, μήν κλαίς. Μή μ' άδικείς, σέ ικετεύω. Θά 'ρθη στιγμή πού θά σου έξηγήσω τά πάντα, θά σου άνοιξω τήν καρδιά μου διάπλατη καί τότε θά δής πώς έχω δίκιο, πώς δέν έκαμα τίποτε τó ανήθικο. Ναι, μαμά, πιστέμ με, σέ παρακαλώ...

Σήκωσε τά δακρυομένα της μάτια, με κύτταξε καί μου ψιθύρισε, με φωνή πολύ σιγανή, πού τρεμε :

—Πές μου τ' όνομά τού.

—Τ' όνομά τού ;

—Ναι, θέλω νά μάθω τ' όνομά τού.

—'Οχι, μαμά, δέν μπορώ, δέν μπορώ, μήν έπιμένεις, άργότερα ίσως.

—'Ωστε μου άρνείσαι ;

—Δέν σου άρνούμαι, μαμά. Σέ παρακαλώ μόνον νά μ' άφήσης νά σου τά πώ όλα μόνη μου, όταν θά πρέπει νά μιλήσω.

Η μητέρα μου χαμογέλασε λυπημένα.

—Τί άφελής πού είμαι! είπε. 'Απ' τήν ήμέρα τού γάμου σου ως σήμερα δέν είδες κανένα, κανένα άπολύτως. Ή μάλλον είδες ένα μόνάχα πρόσωπο καί τó πρόσωπο αύτό...

Σταμάτησε άπότομα.

Κι' άξασφα, πιάνοντας τó κεφάλι της, με τά δυό της χέρια, έφώνησε :

—'Α, Θεέ μου, Θεέ μου, είναι φρικτό... φρικτό!..

—Μαμά!..

—Παιδί μου, τί έκανες ;

—Μαμά, σέ παρακαλώ, λυπήσου με!

—Ναι, ναι, αύτό είναι!.. Δέν κάνω λάθος. Τó μόνο πρόσωπο πού σ' έπισκέφθηκε έδώ, μετά τó γάμο σου, είναι ο Λεάνδρος, τó παιδί σου!

Μιά πλυμένη κραυγή έφευγε άπ' τά χείλη μου, τó βλέμμα μου σκοτίστηκε καί σωριαστικά κάτω λιπόθυμη...

('Απ' τó 'Ημερολόγιο τής Φλώρας Μπριλλάντη)

'Υστερα άπό τρεις ή μέρες.—Βρισκόμαστε στην 'Αθήνα. Κατεθήκαμε χτές τó άπόγευμα. Ή μητέρα μου βρίσκεται ακόμα μαζί μου. Όταν κατεθήκαμε, ήρθε καί μες συντόφει με ο Λεάνδρος.

Δέν άλλαξα μαζί του, παρά λίγες λέξεις.

Ή παρουσία τής μητέρας μου με στενοχωρούσε, ντρέπομαι.

Ο Λεάνδρος δέν μπορούσε νά έξηγήση τή σωτηρία μου καί τή θλίψη μου. Σε μια στιγμή με ρώτησε σιγανά :

—Τί έχετε ; Γιατί δέν μιλάτε ;

—Τίποτε, άπάντησα. Είμαι λίγο κουρασμένη.

Δέν με πίστεψε ασφαλώς. 'Αλλά καί δέν με ξαναρώτησε.

Γώρα ζούμε κάτω άπ' τήν ίδια στέγη.

Η μητέρα μου είναι άμιλητη καί λυπημένη.

Θεέ μου, πώς θά τελειώση ή θλιβερή, ή τραγική αύτή ιστορία ;..

Ευτυχώς, μέχρι τής στιγμής, ο 'Αρτέμης είναι πολύ τυπικός—μπορεί νά πη κανείς—μαζί μου. 'Αρκείται νά με φιλή στό μαλλιά, όταν φεύγει κι' όταν γυρίζει στό σπίτι.

Τó φίλημά του αύτό, τó πατρικό έστω, μου φέρνει μιά ελαφριά άνατριχίλα, άλλα δέν μπορώ νά τó άποφύγω...

Φτάνει νά μη ζήτηση περισσότερο.

'Εκείνο πού με στενοχωρεί περισσότερο, είναι ή στάσις τής μητέρας μου άπέναντι τού Λεάνδρου. 'Όσο κι' άν βιάσις τόν έαυτό της νά φαίνεται καλή μαζί του, δέν μπορεί ώστόσο νά κούψη τήν ψυχρότητά της.

Ο Λεάνδρος δέν έξρει τί συμβαίνει άκριβώς, άλλα κάτι υποψιάζεται καί με κυττάει διαρκώς στό μάτια, σάν νά ζητάη νά τού διαφωτίσω τó μυστήριο αύτό.

Χθές μάλιστα μου έκανε μιά πλάγια έρώτηση, σέ μιά στιγμή πού ή μητέρα μου άπουσίαζε. Λέω σέ μιά στιγμή πού ή μητέρα μου άπουσίαζε, γιατί τις τρεις αυτές τελευταίες ήμέρες, φροντίζει νά μη μ' άφήνη μόνη με τó Λεάνδρο.

Αυτό με θίγει καί με πικραίνει, άλλα προσποιούμαι πώς δέν άντιλαμβάνομαι τίποτε.

'Ετσι λοιπόν, σέ μιά στιγμή πού είχαμε άπομείνει μόνον στό σαλόνι, ο Λεάνδρος με ρώτησε :

—'Η μαμά σας φαίνεται κουρασμένη πολύ, ίσως είναι άρρωστη...

—Δέν τó πιστεύω. Δέν έπρόσεξα τίποτε τέτοιο, τού άπάντησα.

—Κι' όμως είναι τόσο άκεφι!

'Εκτός...

—'Εκτός άν τής συμβαίνει τίποτε άλλο.

—Τί έννοείς, Λεάνδρε ;

—Τίποτε τó συγκεκριμένο, μαμά. Μά, πώς νά σάς τó πώ ; Ή τόσο καλόκαρδη μητέρα σας, είναι αυτές τις ήμέρες άλόκορη.

—Είνε φυσικό αύτό, Λεάνδρε.

—Γιατί, μαμά ;

—Γιατί : Τó ρωτάς ; Τής είναι εύχάριστη νομίζει όλη αύτή ή κατάσταση ;

—Ναι, ίσως νάχης δίκιο, μαμά...

Ο Λεάνδρος πίστεψε στό λόγια μου κι' έτσι τούφανε κάθε ύποψια. Τόσο τού καλύτερο. Θά ήταν κρίμα νά μάθη τί συμβαίνει καί ν' άρχιση νά ντρέπεται ν' άντικρύση τή μητέρα μου.

—'Πάντως, μαμά, μου είπε, τώρα τά πράγματα πηγαινούν καλύτερα. 'Ετσι δέν νομίζετε καί οεις ;

'Αναστένασα, χωρίς ν' άπαντήσω.

—Γιατί άναστενάζετε ;

—Γιατί, Λεάνδρε, παιδί μου, είσαι πολύ αισιοδοξος. Πού βλέπεις όλη αύτή τήν καλασύνη ;

—'Ετσι είναι, μαμά. Ζούμε όλοι μαζί τώρα. Δέν είσαι όλομύναχη, στή διάθεση τού πατέρα...

—'Αθώο παιδί!..

—Γιατί τó λές αύτό ;

—Γιατί ή έκκρεμότης αύτή δέν μπορεί, δυστυχώς, νά κρατησθ πολύ άκόμα. Φοβούμαι πώς πολύ γρήγορα θά συμβούν δυσάρεστα πράγματα καί...

Ο Λεάνδρος με κύτταξε στό μάτια.

—...καί θά φύγω άπό δω μέσα, συμπλήρωσα.

Τά λόγια μου αυτά τόν κατατάραξαν.

—Μαμά, γιατί τó λέτε αύτό! τράυλισε.

—Γιατί τó φοβούμαι, τó φοβούμαι πολύ, καλό μου παιδί.

('Ακολουθεί)

'Ετρεξα καί γονάτισα μπροστα της...